

Res Facta Nova – zasady edytorskie zgodnie z ogólnymi zasadami redagowania pozycji książkowych, przyjętymi przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne

1. KURSYWĄ zapisujemy tytuły. (Jeśli w ramach tytułu pojawia się inny tytuł, wstawiamy go dodatkowo w cudzysłów).
Ponadto zasadą jest wyróżnianie kursywą:
 - słów obcych (niestosowanych powszechnie i niepoddanych odmianie),
 - dźwięków (*g¹, F, dis²*).
2. CUDZYSŁÓW – w cudzysłowie podajemy cytaty (jeśli nie są zapisane w osobnym bločku *petitem*), tytuły czasopism oraz słowa wyróżnione przez autora np. jako przenośnie. Stosujemy wyłącznie cudzysłów w postaci: „.....” i «.....» w przypadku, gdy występuje cudzysłów w cudzysłowie.
3. Dla opuszczenia w cytacie stosujemy wielokropek w nawiasie kwadratowym: [...]. Znaku tego nigdy nie kursywujemy.
4. Nazwy zespołów, teatrów i in. instytucji zapisujemy dużymi literami antykwą (bez dodatkowego wyróżnienia).
5. Pierwsze słowo w tytułach dzieł muzycznych zaczynających się od liczby rzymskiej zapisujemy wielką literą, np. *I Symfonia c-moll* op. 10.
6. Nie spolszczamy imion obcych, np. Franz Schubert (nie: Franciszek Schubert).
7. SKRÓTY wyrazowe stosujemy zgodnie z powszechnie przyjętymi w języku polskim zwyczajami, czyli np., m.in., pt., itd., itp., nr, t., s., op. cit.
8. LICZEBNIKI:
 - nie stosujemy końcówek fleksyjnych przy odmianie liczebników (150. rocznica, nie: 150-ta; piąta osoba, nie: 5-ta osoba),
 - nazwy dekad zapisujemy słownie, nie liczbą (lata siedemdziesiąte, nie lata 70.),
 - wiek zapisujemy liczbą rzymską (XXI wiek),
 - nazwy miesięcy zapisujemy słownie, z wyjątkiem daty przy odwołaniach do prasy codziennej oraz daty ostatniego dostępu przy linkach,
 - między zakres liczbowy (strony, lata) wstawiamy półpauzę bez spacji (1782–1819),
 - prosimy o przyjęcie konsekwentnej zasady pisania liczebników od 0 do 999 słowem; powyżej 1000 zapis cyfrowo-słowny (100 tys., 2 mln).

9. PRZYPISY – stosujemy bezpośrednio do tekstu, czyli na dole strony, na której znajduje się odsyłacz do przypisu. Znacznik przypisu w tekście znajduje się przed kropką kończącą zdanie. W wyjątkowych sytuacjach, takich jak znacznik przypisu po skrócie, zdanie zakończone pytajnikiem lub wykrzyknikiem, znacznik przypisu znajduje się za tymi znakami interpunkcyjnymi: itd.¹, ?².

Numeracja przypisów wymagana jest w obrębie jednego rozdziału – czyli nowy rozdział to nowa numeracja. Jeśli w nowym rozdziale przywoływane jest dzieło, do którego odwołanie pojawiło się we wcześniejszych rozdziałach, powtarzamy pełny adres bibliograficzny przywoływanego dzieła.

Przypisy bibliograficzne konstruujemy w następujący sposób: inicjał imienia i nazwisko autora, po przecinku tytuł pracy kursywą, po przecinku adres bibliograficzny, po przecinku numer strony:

- w przypadku publikacji książkowych adresem bibliograficznym są miasto i rok wydania (bez wydawnictwa),
- w przypadku czasopisma typu rocznik, dwurocznik po tytule podajemy numer tomu (numeru), a następnie miejsce i rok wydania, np. „Rocznik Chopinowski”, t. 1, Warszawa 1956,
- w przypadku czasopism wydawanych częściej niż roczniki po tytule podajemy rok wydania, następnie po przecinku numer, np. „Ruch Muzyczny” 1985, nr 2. Dla dzienników dodatkowo można podać w nawiasie datę dzienną, np. „Dziennik Polski” 1947, nr 37 (7.02), dla czasopism obcojęzycznych stosujemy cudzysłowy polskie i zapis tomu/numeru/zeszytu polski (t., nr, z.),
- gdy mamy do czynienia z artykułem lub pracą, która wchodzi w skład większej całości, podajemy informacje dotyczące tej głównej pracy, poprzedzone przecinkiem i „w:” (bez nawiasu kwadratowego),
- w przypadku listów podajemy imię i nazwisko nadawcy i odbiorcy (w formie: X do Y), miejsce, z którego wysłano list, datę (z miesiącem podanym słownie), a następnie – jeśli korespondencja była publikowana – przypis bibliograficzny do wydania, np. Stefan Witwicki do Fryderyka Chopina, Warszawa, 6 lipca 1831, w: *Korespondencja Fryderyka Chopina*, red. Z. Helman, Z. Skowron, H. Wróblewska-Straus, t. 1: 1816–1831, Warszawa 2009, s. 504,
- w przypadku publikacji internetowej podajemy możliwie pełny opis bibliograficzny (np. nazwa portalu, tytuł czasopisma internetowego, rok, numer), po przecinku pełny link, a po nim informację o dacie dostępu w formie: (dostęp: 1.08.2018),
- jeśli dzieło zostało przetłumaczone na polski i przywoływany jest cytat z tego przełożonego dzieła, prosimy o podanie tylko źródła polskiego wraz ze wskazaniem numeru strony, z której pochodzi cytat. Jeśli z jakichś względów tłumacz sam tłumaczy cytat, mimo że dzieło zostało wcześniej przełożone na polski, prosimy o wskazanie źródła oryginalnego z dopiskiem [tłum. X.Y. – inicjały tłumacza] i ewentualny dopisek: Por. źródło polskie (tu podany adres bibliograficzny).

Przykłady:

T. Kaczyński, *Lutosławski. Życie i muzyka*, Warszawa 1982.

G. Michalski, *Sztuka i powinność*, „Znak” 1988, nr 399, s. 78.

S. Kisielewski, op. cit., s. 739–741.

Cyt. za: M. Fik, *Kultura polska po Jalcie*, Warszawa 1991, s. 966.

S. Jarociński, *Związki muzyczne*, w: *Kultura muzyczna Polski Ludowej*, red. J.M. Chomiński, Z. Lissa, Kraków 1957, s. 249.

„Studia Muzykologiczne”, t. 4, Kraków 1955.

Stefan Witwicki do Fryderyka Chopina, Warszawa, 6 lipca 1831, w: *Korespondencja Fryderyka Chopina*, red. Z. Helman, Z. Skowron, H. Wróblewska-Straus, t. 1: 1816–1831, Warszawa 2009, s. 504.

M. Merleau-Ponty, *The Visible and Invisible*, vol. 1, tr. A. Lingis, Evanston 1968, s. 123–126.

Idem, *The Intertwining – The Chiasm*, w: *Maurice Merleau-Ponty: Basic Writings*, ed. T. Baldwin, New York 2004, s. 7.

Ibidem, s. 20.

W. Mellers, *If Music Be the Food of Love*, „Modern Painters” 1998, nr 4, s. 66–70.

H. Hesse, *Gra szklanych paciorków*, tłum. M. Kurecka, Poznań 1992, s. 11.

10. Ponadto:

- stosujemy skróty łacińskie, takie jak *ibidem*, *idem*, *eadem*, *op. cit.*, *et al.*, i polskie, takie jak: *zob.*, *por.*,
- w pracach zbiorowych wskazujemy redaktorów prac (maksymalnie trzech, dla większej liczby stosujemy skrót „*et al.*”). W pracach tłumaczonych podajemy inicjał imienia i nazwisko tłumacza po skrótce „*tłum.*”.
- dla publikacji obcojęzycznych stosujemy skróty właściwe językowi publikacji (np. *ed.*, *éd.*, *Hrsg.* jako odpowiedniki polskiego *red.*). Miasta podajemy w formie użytej na stronie tytułowej publikacji, tj. w jej języku (np. *New York* zamiast *Nowy Jork* dla publikacji anglojęzycznych),
- numery części i tomów zapisujemy liczbą arabską,
- podtytuły oddzielamy od tytułów kropką,
- w przypadku publikacji przywoływanej ponownie w dalszych przypisach wprowadzamy tytuł skrócony z wielokropkiem oraz po przecinku skrót „*op. cit.*”,
- skróty typu *por.*, *zob.*, *cyt. za:* następujące po opisie bibliograficznym umieszczamy po średniku, natomiast następujące po pełnym zdaniu – po kropce,
- skrótownice przy pierwszym przywołaniu rozwijamy do pełnej nazwy (można zrezygnować z tego w przypadku powszechnie znanych i stosowanych: *OZN*, *PZU*), zapisujemy je bez końcówek fleksyjnych (*UAM*, nie: *UAM-u*).

11. ILUSTRACJE/FOTOGRAFIE

W przypadku ilustracji w miarę możliwości podajemy następujące informacje: Il. 1. Autor, *Tytuł* dzieła, technika, wymiary, rok powstania, miejsce, w którym dzieło się znajduje (np. Muzeum Narodowe w Warszawie), ewentualnie imię i nazwisko fotografa, ©

Il. 1. Jan Matejko, *Zabójstwo Świętego Stanisława*, olej na drewnie, 84 × 123 cm, 1892, Słupsk, Muzeum Pomorza Środkowego

W przypadku fotografii: Fot. 1. Krótki opis lub tytuł fotografii, miejsce, rok, nazwisko fotografa, © (jeśli zbiory prywatne, to: archiwum prywatne Jana Kowalskiego).

Fot. 1. Hall Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, 1999, fot. Jan Kowalski, © Pałac Kultury i Nauki w Warszawie

Fot. 2. Tomasz Konieczny w roli Pimena w *Borysie Godunowie*, Nationaltheater Mannheim, 2003, fot. Michael Pöhn, © Nationaltheater Mannheim/ Michael Pöhn

12. PRZYKŁADY NUTOWE

Stosujemy zapis z podaniem (w miarę możliwości) następujących informacji: Przykład 1., Autor, *Pełny tytuł dzieła*, ewentualnie część (zapisana cyfrą rzymską), numery taktów, partia chóru / partia sopranu I – ewentualny dodatkowy opis

Przykład 1. Franz Haver Scharwenka, *Polnische Rhapsodie* op. 76a, t. 1–2, faza środkowa (*Allegro moderato*) – przejawy stylizacji ludowej

13. DODATKOWE INFORMACJE DLA TŁUMACZY

– jeśli **dzieło muzyczne, literackie itp. funkcjonuje** w polskim obiegu, było tłumaczone, podajemy tytuł polski: *Don Giovanni albo Rozpustnik ukarany* (zamiast: *Don Giovanni, o sia il dissoluto punito*), *Czarodziejska góra* (zamiast: *Die Zauberberg*),

– jeśli **dzieło muzyczne nie funkcjonuje** w polskim obiegu ze spolszczonym tytułem, to pozostawiamy tytuł oryginalny: *Siegfried* (nie: *Zygfryd*),

– jeśli dzieło literackie (zarówno książkowe, jak i artykuły w publikacjach zwartych i czasopismach, wiersze itp.) **nie zostało przełożone** na polski, podajemy tytuł oryginalny i dodatkowo tłumaczenie zapisane pismem prostym w []: *If Music Be the Food of Love* [Jeśli muzyka jest pokarmem miłości],

– hasła encyklopedyczne podajemy z wyrażeniem „Hasło”: Hasło *Musiké – musica – Musik*, w: *MGG² [Die Musik in Geschichte und Gegenwart]*, Bd. 6, s. 1195–1210,

– jeśli występują **skrótowce** powszechnie znane w kręgu kulturowym języka, z którego Państwo tłumacza, ale są obce na gruncie polskim (zob. powyżej: *MGG [Die Musik in Geschichte und Gegenwart]*), prosimy o rozwinięcie tego skrótowca przy pierwszym wystąpieniu; jeśli są to skrótowce od nazw instytucji itp., to można dla jasności podać także przełożoną przez siebie nazwę tej instytucji;

– przy przywoływaniu **incipitów arii** itp. występujących tylko w językach obcych prosimy o podanie zapisu oryginalnego i tłumaczenia w []: *Per pietà, non dirmi addio* [Na litość, nie żegnaj się ze mną],

– cytaty z arii itp. prosimy podawać przełożone na polski, a w przypisie wersję oryginalną dla porównania. Jeśli struktura tekstu wskazuje, że lepiej jest podać najpierw wersję oryginalną, a przekład w przypisie, prosimy o taki sposób podania cytatu:

Wpierw stracisz głowę,
potem zawiśniesz,
potem nabity będziesz na gorące prety,
potem spalony,
dalej związany i utopiony,

a na końcu obdarty ze skóry¹.

– wszelkie teksty/informacje niebędące częścią zasadniczą tekstu (opisy przykładów nutowych, informacje o ilustracjach, tytułach tabel, spisów itp.) prosimy wyróżnić graficznie: może być kolorem, mniejszą/większą czcionką, odseparowane enterem, w nawiasach {} czy gwiazdkami **, oznaczone komentarzem (Funkcja: Recenzja → Nowy komentarz) czy w inny dowolny sposób, ale tak, żeby jasne było, iż nie jest to część tekstu zasadniczego:

{Tabela 1. Zestawienie dzieł operowych Mozarta}

14. WYRÓŻNIENIA

Aby wyróżnić w tekście jakieś słowo czy jakąś frazę, stosujemy **r o z s t r z e l e n i e**. Ostatnia litera przed niskim znakiem interpunkcyjnym (kropka, przecinek, średnik, nawias, cudzysłów, dwukropek itp.) zostawiamy nierozstrzelony, ostatnia litera przed wysokimi znakami interpunkcyjnymi (pytajnik, wykrzyknik) zapisujemy połową przyjętego rozstrzelenia (prawy przycisk myszy/touchpada → Czcionka → Zaawansowane → Odstępy → Rozstrzelone → wybrać liczbę punktów rozstrzelenia). Można też zaznaczyć fragment, który ma być wyróżniony, komentarzem z informacją, co ma być rozstrzelone (nigdy nie robimy rozstrzelenia, wstawiając spacje między poszczególne litery).

15. BIBLIOGRAFIA

Bibliografię sporządzamy według analogicznych zasad jak przypisy bibliograficzne z uwzględnieniem podanych niżej różnic:

Zamiast inicjału imienia autora i nazwiska podajemy **nazwisko autora i imię**.

W przypadku publikacji książkowych podajemy **wydawnictwo**, miasto i rok wydania

Podajemy **pełne imiona redaktorów i tłumaczy**.

W przypadku artykułów z czasopism oraz rozdziałów z monografii podajemy **pełen zakres stron**.

W przypadku publikacji posiadających **numer DOI** podajemy go w bibliografii.

Jeśli w tekście znajdują się przykłady nutowe w bibliografii należy umieścić informacje o **partyturze**.

Przykłady:

Fubini Enrico, *Historia estetyki muzycznej*, tłum. Zbigniew Skowron,

Musica Iagellonica, Kraków 1997.

¹ Por. Erst geköpft,
dann gehangen,
dann gespießt auf heiße Stangen,
dann verbrannt,
dann gebunden und getaucht,
zuletzt geschunden.

Marx Wolfgang, *'How I wonder what you're at!' – Sketch Studies of Ligeti's Nonsense Madrigals*,
"Contemporary Music Review" 2012, t. 31, nr 2–3, s. 135–148.
<https://doi.org/10.1080/07494467.2012.717356>

Berio Luciano, *Del gesto vocale*, [w:] idem, *Scritti sulla musica*, red. Angela Ida De Benedictis, Einaudi, Torino
2013, s. 58–70.

Berio Luciano, *Cronaca del Luogo*, Ricordi, Milano 1999.